

28533 TEXTOS EPIGRÀFICS GRECS

Prof.: Marta OLLER GUZMÁN

1. Objectius:

Aquesta assignatura cerca oferir als estudiants una primera aproximació a l'estudi dels textos epigràfics grecs mitjançant l'anàlisi, traducció i comentari d'una selecció d'inscripcions que siguin representatives de la riquesa i diversitat, tant formal com de contingut, dels testimonis escrits del Món Grec antic que ens han arribat directament.

L'assignatura permetrà també examinar les característiques generals de l'epigrafia grega i valorar l'aportació de les fonts epigràfiques al coneixement d'alguns aspectes concrets de la vida pública i privada d'aquell món, en la seva varietat geogràfica i evolució diacrònica.

En darrer lloc, hom utilitzarà les inscripcions traduïdes i comentades com a instrument d'anàlisi de les diferents variants dialectals de la llengua grega d'època arcaica i clàssica.

2. Continguts:

Els continguts d'aquesta assignatura es poden desglossar en dos apartats:

1) Una introducció teòrica general en què es tractarà tant la problemàtica de l'epigrafia com la de la dialectologia a partir d'aquest temari orientatiu:

1. Sistemes d'escriptura a Grècia.
2. El suport material i l'execució.
3. Marc cronològic i geogràfic de l'epigrafia grega.
4. Els alfabetes epicòrics.
5. L'alfabet jònic i la seva progressiva implantació.
6. Els diferents tipus d'inscripcions.
7. El testimoni epigràfic com a relíquia directa del passat. Les seves limitacions.
8. La importància de l'epigrafia per al coneixement dels dialectes grecs.
9. La fragmentació dialectal grega. Grups i subgrups dialectals.
10. Innovacions, eleccions, arcaïsmes, tendències pandialectals.
11. Cronologia absoluta i cronologia relativa.

2) Un treball pràctic consistent en l'anàlisi formal (paleogràfica i lingüística) i semàntica d'un dossier de textos epigràfics que reculli una mostra significativa de la varietat formal i funcional del conjunt de les inscripcions gregues alfabètiques. Aquest dossier serà lliurat a l'inici del curs.

3. Avaluació:

Per a l'avaluació es tindrà en compte els següents ítems: l'assistència i el treball diari a classe (10%), la presentació d'un breu estudi monogràfic sobre una inscripció concreta triada per l'estudiant amb el suport de la professora (20%) i un examen final en què caldrà fer la traducció i el comentari de dues inscripcions, una d'elles, prèviament treballada a classe, sense l'ajut del diccionari, i una altra, no coneguda pels alumnes anteriorment, amb l'ajut del diccionari (70%).

4. Bibliografia de referència:

Tot seguit recollim alguns dels títols generals que serviran per iniciar-se en l'estudi de l'epigrafia i la dialectologia gregues. La bibliografia concreta de cada inscripció treballada a classe es lliurarà juntament amb el dossier de curs.

4.1. Epigrafia

Manuale de consulta i d'informació general

BÉRARD, F.- D. FEISSEL- P. PETITMENFIN- D. ROUSSET- M. SÈVE, , *Guide de l'épigraphiste*, Paris 2000.

CORTÉS COPETE, J.M. (ED.), *Epigrafía griega*, Madrid 1999.

GUARDUCCI, M., *L'epigrafia greca dalle origine al Tardo Impero*, Roma 1987.

[Conté bibliografia organitzada temàticament].

JEFFERY, L.H., *The Local Scripts of Archaic Greece: a Study of the Origin of the Greek Alphabet and its Development from eight to the fifth centuries B.C.*, Oxford 1961.

[Rev. amb addenda d' A.W. JOHNSTON, Oxford 1990] (LSAG).

MCLEAN, B.H., *An Introduction to Greek Epigraphy of the Hellenistic and Roman Periods from Alexander the Great down to the Reign of Constantine (323 B.C.-A.D. 337)*, Michigan 2002.

REMY, B.- F. KAYSER, *Initiation à l'épigraphie grecque et latine*, Paris 1999.

Repertoris

BERTRAND J.-M., *Inscriptions historiques grecques; traduites et commentées*, Paris 1992.

[No incorpora el text grec, però les traduccions i els comentaris poden ser d'utilitat.]

EFFENTERRE, VAN H.- F. RUZE, *NOMIMA. Recueil d'inscriptions politiques et juridiques de l'archaïsme grec, I-II*, Paris-Roma 1994-1996

[Conté bibliografia, notes crítiques, traducció i comentari de les inscripcions seleccionades.]

EGEA, I.M., *Documenta selecta ad historiam linguae graecae inlustrandam*, Salamanca 1988.

HANSEN, P.A., *Carmina epigrafica graeca, I-II*, Berlín-New York 1983, 1989 (CEG)

MEIGGS, R.- D. LEWIS, *A Selection of Greek Historical Inscriptions to the End of the Fifth Century B.C.*, Oxford 1971 (rv. 1989) (ML).

POUILLOUX, J. (ED.), *Choix d'inscriptions grecques*, Paris 1960.

[Reimp. l'any 2003 amb un suplement bibliogràfic a càrrec de G. Rougemont i D. Rousset]

— *Nouveaux choix d'inscriptions grecques*, Paris 1971 [reimp. 2005]

SCHWYZER, E., *Dialectorum Graecorum exempla epigraphica potiora*, Leipzig 1923 (reimp. 1987) (DGE).

Informació específica

HOZ, J. DE, "Ensayo sobre la epigrafía griega de la Península Ibérica", *Veleia* 12 (1995) 151-179.

HOZ, M. P. DE, "Epigrafía griega en Hispania", *Epigraphica* LIX (1997) 29-96.

RODRÍGUEZ SOMOLINOS, H., "Inscriptiones Graecae antiquissimae Iberiae" (IGAI), en J. MANGAS- D. PLÁCIDO (EDS.), *Testimonia Hispaniae Antiquae II/A*, Madrid 1998.

Publicacions periòdiques

Supplementum Epigraphicum Graecum (SEG)

Bulletin de Correspondance Hellénique (BCH)

Bulletin Epigraphique (Bull. Ep.)

[Es publica periòdicament com una secció dins de la *Revue des Études Grecques (REG)*]

Zeitschrift fur Papyrologie und Epigraphik (ZPE).

Pàgines web d'interès

<http://bcs.fltr.ucl.ac.be/EpiB3.html#EpiB31>

[Conté un recull de bibliografia referent a l'epigrafia grega des de títols generals fins a publicacions específiques organitzades temàticament. La darrera actualització és del 20 d'octubre del 2007.]

<http://epigraphy.packhum.org/inscriptions/>

[El Packard Humanities Institute s'encarrega de digitalitzar i fer accessibles les inscripcions gregues compreses tant en els repertoris d'inscripcions més usuals com en altres publicacions d'abast local sovint de difícil accés. Es tracta d'una eina de gran utilitat, perquè permet fer recerques lèxiques i temàtiques, tot i que sovint no conté datació, comentaris ni aparat crític.]

<http://poinikastas.csad.ox.ac.uk/>

[Alfabetes epicòrics grecs]

<http://clasicas.usal.es/recursos/epigrafia.html>

[Nombrosos enllaços a pàgines especialitzades en epigrafia grega]

<http://webpages.ull.es/users/amarfer/index.html>

[Pàgina del Professor Ángel Martínez Fernández, de la Universitat de la Laguna, especialitzada en epigrafia grega]

4.2. Dialectologia

Manuels i introduccions

BUCK, C.D., *The Greek Dialects. Grammar, Selected Inscriptions and Glossary*, Chicago 1928 (reimp. 1955).

DUHOUX, Y., *Introduction aux dialectes grecs anciens*, Louvain la Neuve 1983.

SANTIAGO, R.A., "La dialectología griega, hoy", *Homenatge a Miquel Dolç, Actes del XII Simposi de la Secció Catalana i I de la Secció Balear de la SEEC*, Palma de Mallorca 1997, 13-30.

Publicacions periòdiques

"Bulletin de Dialectologie grecque" dins la *Revue des Études Grecques*.

